

Perusopetuksen kasvatuksellisten toimien, kurinpitokeinojen ja turvaamistoimien suunnitelma

Yhtenäiskoulu Harmonia

2025-2027

Sisällys

1.0 Tarkoitus ja soveltaminen	3
2.0 Lainsäädäntö	3
3.0 Oppilaan oikeudet ja velvollisuudet	4
4.0 Suhde järjestyssääntöihin	4
5.0 Kasvatuksellisten ja kurinpidollisten toimien käytön periaatteet	4
6.0 Kasvatuskeskustelujen ja kurinpitokeinojen käyttäminen eri tilanteissa	5
6.1 Kotitehtävät ja työvälineet	5
6.2 Myöhästyminen	5
6.3 Vilppi	6
6.4 Luvattomat poissaolot.....	6
6.5 Puhelimet ja muut mobiililaitteet.....	6
6.6 Energiajuomat, virvoitusjuomat, makeiset ja muut herkut.....	6
6.7 Oleskelu ja liikkuminen	6
6.8 Oppitunnin häiritseminen	7
6.9 Koulun tai toisen oppilaan omaisuuden vahingoittaminen tai sotkeminen .	7
6.10 Päihteet	7
6.11 Vaaralliset esineet ja aineet	8
6.12 Väkivalta ja kiusaaminen	9
7.0 Menettelytavat	10
7.1 Kasvatuskeskustelu	10
7.2 Siivousvelvoite.....	10
7.3 Kotitehtävien teettäminen työpäivän päätyttyä	10
7.4 Jälki-istunto.....	10
7.5 Kirjallinen varoitus	10
7.6 Määräaikainen erottaminen	11
7.7 Oppilaan määrääminen poistumaan	11
7.8 Oppilaan poistaminen luokasta tai tilasta	11
7.9 Opetukseen osallistumisen epääminen	11
7.10 Esineiden tai aineiden haltuunotto	11
7.11 Tavaroiden tarkastaminen	12
8.0 Suunnitelmasta tiedottaminen ja yhteistyö	12
9.0 Seuranta	13

Tämä on Yhtenäiskoulu Harmonian kasvatuksellisten toimien, kurinpitokeinojen ja turvaamistoimien käyttämistä ja niihin liittyviä menettelytapoja koskeva suunnitelma.

Lisätietoja:

[Perusopetuksen kasvatukselliset toimet, kurinpitokeinot ja turvaamistoimet](#)

1.0 Tarkoitus ja soveltaminen

- Tavoitteena on turvata koulun työrauha, sisäinen järjestys, opiskelun esteetön sujuminen sekä koulun ja koulumatkojen turvallisuus.
- Tavoitteena on varmistaa opetuksen toimintaperiaatteiden yhdenmukaisuus ja oikeudenmukaisuus kasvatuksellisten ja kurinpidollisten toimien sekä turvaamistoimenpiteiden käyttämisessä sekä sitouttaa eri osapuolet sovittuihin toimintatapoihin.
- Kasvatuksellisia ja kurinpidollisia toimia sekä turvaamistoimenpiteitä käytettäessä on noudatettava hallinnon yleisiä oikeusturvaperiaatteita. Keinojen käytön tulee perustua asiallisiin, yleisesti hyväksyttäviin ja objektiivisiin syihin.
- Samanlaisista teoista tulee lähtökohtaisesti tekijästä riippumatta määrätä samanlainen seuraamus, kuitenkin siten, että aina tehdään tapauskohtaista harkintaa ja otetaan huomioon oppilaan ikä ja kehitystaso. Tekojen toistuminen voidaan ottaa huomioda seuraamusta määrättäessä.
- Määrättävän kasvatuksellisen ja kurinpidollisen toimen sekä turvaamistoimenpiteen tulee olla oikeassa suhteessa oppilaan tekoon.
- Kasvatuksellisia ja kurinpidollisia toimia sekä turvaamistoimenpiteistä voidaan käyttää, kun oppilas häiritsee opetusta tai muuten rikkoo koulun järjestystä tai menettelee vilpillisesti eikä niitä saa käyttää esimerkiksi kostamis- tai loukkaamistarkoituksessa.
- Tämä suunnitelma on voimassa ajan, jonka oppilas osallistuu opetussuunnitelman mukaiseen opetukseen tai muuhun toimintaan. Suunnitelmaa sovelletaan näin ollen koulussa tai osallistuttaessa koulun toimintaan koulun ulkopuolella. Suunnitelmaa noudatetaan esimerkiksi luokkaretkillä ja leirikouluissa.

2.0 Lainsäädäntö

- Kasvatuksellisista ja kurinpidollisista toimista, turvaamistoimista sekä suunnitelmasta säädetään perusopetuslain 29 ja 35 a -36 i §:ssä.
- Perusopetuslain mukaan
- Kasvatuksellisia toimia ovat kasvatustarkastelu ja siivousvelvoite.
- Kurinpidollisia toimia ovat kotitehtävien teettäminen työpäivän päätyttyä, jälki-istunto, kirjallinen varoitus sekä määräaikainen erottaminen.
- Turvaamistoimenpiteitä ovat oppilaan määrääminen poistumaan, luokasta ja tilasta poistaminen, opetukseen osallistumisen epääminen, esineiden ja aineiden haltuunotto sekä tavaroiden tarkastaminen.
- Kasvatuksellisten ja kurinpidollisten toimien tarkoituksena on epätoivottuun käyttäytymiseen puuttuminen ja sen päättymisen. Tietoisuus seuraamuksista myös osaltaan ennaltaehkäisee epätoivottua käyttäytymistä.
- Turvaamistoimenpiteillä varmistetaan oppilaiden turvallisuus ja opetuksen esteetön sujuminen. Turvaamistoimenpiteet eivät ole kasvatuksellisia tai kurinpidollisia toimia ja niitä voidaan käyttää yhdessä tai erillään muista seuraamuksista.

Lisätietoa:

- [Hallintolaki | 434/2003 | Lainsäädäntö | Finlex](#)
- [Perusopetuslaki | 628/1998 | Lainsäädäntö | Finlex](#)
- [Perusopetuksen opetussuunnitelman perusteet | Opetushallitus](#)

3.0 Oppilaan oikeudet ja velvollisuudet

- Oppilaalla on oikeus turvalliseen opiskeluympäristöön.
- Oppilaalla on oikeus tulla kohdelluksi tasa-arvoisesti ja yhdenvertaisesti.
 - Oppilaalla on oikeus opetukseen.
 - Oppilaalla on velvollisuus suorittaa tehtävänsä tunnollisesti ja käyttäytyä asiallisesti.
 - Oppilaalla on velvollisuus osallistua opetukseen, ellei hänelle ole myönnetty lupaa poissaoloon.
 - Oppilaalla on velvollisuus käyttäytyä muita kiusaamatta ja syrjimättä sekä toimittava siten, ettei hän vaaranna muiden oppilaiden, kouluyhteisön tai opiskeluympäristön turvallisuutta tai terveyttä.

4.0 Suhde järjestyssääntöihin

- Kasvatuksellisia ja kurinpidollisia toimia käytettäessä tulee huomioida koulun järjestyssäännöt.
- Kasvatuksellisilla ja kurinpidollisilla toimilla voidaan puuttua kouluajalla ja koulun toiminnassa tapahtuneeseen opetuksen häiritsemiseen ja koulun järjestyksen rikkomiseen tai vilpilliseen käyttäytymiseen. Kasvatuksellisilla ja kurinpidollisilla toimilla ei voida puuttua oppilaan vapaa-aikaan kuten koulumatkalla sattuneisiin tapahtumiin.
- Järjestyssäännöissä mainittujen suositusten vastaisesta käyttäytymisestä ei voida määrätä kasvatuksellisia tai kurinpidollisia toimia, vaan vain ehdottomien määräysten rikkomisesta voi seurata kasvatuksellinen tai kurinpidollinen toimi. Suositusten noudattamatta jättämisestä voidaan keskustella oppilaan kanssa ja olla tarvittaessa yhteydessä huoltajaan.

5.0 Kasvatuksellisten ja kurinpidollisten toimien käytön periaatteet

- Oppilaiden käyttäytymiseen puututaan aina ensivaiheessa pedagogisin keinoin esimerkiksi siten, että opettaja tai rehtori keskustelee oppilaan kanssa hyvästä käyttäytymisestä.
- Kasvatuksellisina ja kurinpidollisina toimina sekä turvaamistoimenpiteinä käytetään vain perusopetuslaissa mainittuja keinoja, eikä koulu voi määrätä lakiin perustumattomia kasvatuksellisia tai kurinpidollisia toimia. Kaikki perusopetuslain mukaiset kasvatukselliset ja kurinpidolliset toimet sekä turvaamistoimenpiteet ovat lähtökohtaisesti käytettävissä tekijästä tai teosta tai laiminlyönnistä riippumatta.
- Kasvatuksellisten ja kurinpidollisten toimien sekä turvaamistoimenpiteiden käyttöä harkitaan aina tapauskohtaisesti ja arvioidaan, milloin niiden käyttö on pedagogisesti tai turvallisuuden näkökulmasta perusteltua.
- Kasvatuksellisia ja kurinpidollisia toimia ja turvaamistoimenpiteitä harkittaessa huomioidaan oppilaan ikä ja kehitystaso.

- Jälki-istunnon, kirjallisen varoituksen tai määräaikaisen erottamisen määräämistä alkuopetuksen oppilaalle harkitaan tarkoin. Pedagogiset keinot tai kasvatust keskustelu ovat monessa tilanteessa toimivampi tapa puuttua oppilaan epäasialliseen tai epätoivottuun käyttäytymiseen.
- Oppilaita kohdellaan hallinnon yleisiä oikeusperiaatteita noudattaen yhdenvertaisesti ja kasvatuksellisia ja kurinpidollisia toimia sekä turvaamistoimenpiteitä käytettäessä samanlaisista teoista määrätään lähtökohtaisesti sama seuraamus.
- Sääntöjen rikkomiseen johtaneet tapahtumat ja niiden taustat selvitetään perusteellisesti. Joskus yksittäisen oppilaan tekojen taustalta voi paljastua esimerkiksi pidempiä tapahtumaketjuja tai ristiriitatilanteita, joihin voi liittyä useampia asianosaisia tai avun ja tuen tarvetta.
- Kasvatuksellisia ja kurinpidollisia toimia sekä turvaamistoimenpiteitä määrättäessä oppilaan kanssa käydään läpi seuraamuksen määräämiseen johtaneet tapahtumat ja oppilaalle varataan aito mahdollisuus esittää näkemyksensä tapahtuneesta ja määrätystä seuraamuksesta.
- Yhteistyö huoltajien kanssa on tärkeää ja heihin ollaan yhteydessä matalalla kynnyksellä. Huoltajia tiedotetaan rikkomuksesta tai laiminlyönnistä, heille varataan tarvittaessa mahdollisuus osallistua kasvatust keskusteluun ja heitä kuullaan ennen kirjallisesta varoituksesta tai määräaikaisesta erottamisesta päättämistä.

6.0 Kasvatust keskustelujen ja kurinpitokeinojen käyttäminen eri tilanteissa

Seuraavassa on listattu esimerkkejä erilaisista teoista ja laiminlyönneistä, niiden käsittelystä koulussa sekä niistä määrättävistä mahdollisista seuraamuksista ja turvaamistoimenpiteistä. Koulut voivat hyödyntää esimerkkilistausta huomioiden kuitenkin aina tapauskohtaisen harkinnan.

6.1 Kotitehtävät ja työvälineet

- Opettaja keskustelee oppilaan kanssa ja selvittää, mistä kotitehtävien tekemättä jättäminen tai työvälineiden unohtaminen johtuu.
- Tarvittaessa opettaja on yhteydessä huoltajaan, jolle ilmoitetaan tarvittavista toimenpiteistä.
- Jos oppilaan tilanteesta herää huoli, oppilas ohjataan opiskeluhoollon palveluihin tai, jos oppilas tarvitsee oppimisen tai koulunkäynnin tukea, hänet ohjataan opiskeluhoollon palveluihin tai tarjotaan oppimisen tai koulunkäynnin tukea.
- Oppilasta pyydetään tekemään tekemättä jääneet kotitehtävät ja muistutetaan, että jatkossa tehtävät tulee tehdä aikataulussa ja työvälineet tuoda kouluun.
- Jos oppilaalla on toistuvasti kotitehtävät tekemättä, opettaja tai rehtori voivat määrätä oppilaan tekemään kotitehtävät koulupäivän jälkeen. Harmoniassa toimii läksykerho, johon oppilaat ohjataan tarvittaessa.

6.2 Myöhästyminen

- Opettaja keskustelee oppilaan kanssa ja selvittää, mistä myöhästyminen johtuu. Myöhästyminen merkitään Wilmaan.
- Tarvittaessa opettaja on yhteydessä huoltajaan.

- Jos oppilaan tilanteesta herää huoli, oppilas ohjataan opiskeluhoollon palveluihin tai, jos oppilas tarvitsee oppimisen tai koulunkäynnin tukea, hänet ohjataan opiskeluhoollon palveluihin tai tarjotaan oppimisen tai koulunkäynnin tukea.
- Oppilasta ohjataan tulemaan kouluun ajoissa ja noudattamaan lukujärjestystä.
- Jos oppilas myöhästyy lukukauden aikana 3 kertaa, oppilaalle määrätään kasvatuskeskustelu ja jälki-istunto.

6.3 Vilppi

- Opettaja keskustelee oppilaan kanssa ja selvittää epäiltyä lunttaamista tai muuta vilppiä.
- Opettaja on yhteydessä huoltajaan.
- Jos oppilaan tilanteesta herää huoli, oppilas ohjataan opiskeluhoollon palveluihin tai, jos oppilas tarvitsee oppimisen tai koulunkäynnin tukea, hänet ohjataan opiskeluhoollon palveluihin tai tarjotaan oppimisen tai koulunkäynnin tukea.
- Jos oppilas lunttaa tai tekee muuta vilppiä hänelle määrätään kasvatuskeskustelu ja enintään 2h jälki-istuntoa.

6.4 Luvattomat poissaolot

- Opettaja keskustelee oppilaan kanssa ja selvittää, mistä luvaton poissaolo johtuu.
- Opettaja on yhteydessä huoltajaan.
- Jos oppilaan tilanteesta herää huoli, oppilas ohjataan opiskeluhoollon palveluihin tai, jos oppilas tarvitsee oppimisen tai koulunkäynnin tukea, hänet ohjataan opiskeluhoollon palveluihin tai tarjotaan oppimisen tai koulunkäynnin tukea.
- Jos oppilas on luvatta poissa oppitunnilta oppilas korvaa poissaoloajan oppitunnit kouluajan ulkopuolella.
- Toistuvissa laiminlyönteissä, kun muut seuraamukset eivät tuo muutosta oppilaan toimintaan, myös kirjallinen varoitus voi tulla harkittavaksi.

6.5 Puhelimet ja muut mobiililaitteet

- Yhtenäiskoulu Harmoniassa on käytössä mobiililaitteiden käyttökielto.
- Luokilla 1-4 mobiililaitteet säilytetään repussa.
- Luokilla 5-9 mobiililaitteet kerätään säilytyspusseihin koulupäivän ajaksi.
- Jos oppilas oppitunnilla tai järjestyssääntöjen vastaisesti koulupäivän aikana pitää luvatta esillä tai käyttää puhelinta tai muuta mobiililaitetta, opettaja ottaa laitteen pois ja määrää oppilaalle jälki-istunnon.
- Opettaja on yhteydessä huoltajaan.

6.6 Energiajuomat, virvoitusjuomat, makeiset ja muut herkut

- Jos oppilas nauttii järjestyssääntöjen vastaisesti koulupäivän aikana energiajuomia, virvoitusjuomia, makeisia ja muita herkuja, opettaja takavarikoi tuotteet loppukoulupäivän ajaksi.
- Opettaja on yhteydessä huoltajaan.

6.7 Oleskelu ja liikkuminen

- Jos oppilas poistuu koulun alueelta, hänelle määrätään jälki-istunto.
- Oppitunneille siirrytään opettajan ohjeiden mukaisesti.
- Opettaja on yhteydessä huoltajaan.

6.8 Oppitunnin häiritseminen

- Jos oppilas häiritsee oppituntia, opettaja huomauttaa käytöksestä.
- Jos oppilas häiritsee toistuvasti oppituntia, se merkitään Wilmaan.
- Mikäli häirintä jatkuu, oppilaalle pidetään kasvatuskeskustelu. Oppilaalle voidaan myös määrätä jälki-istunto.
- Jos oppilaan tilanteesta herää huoli, oppilas ohjataan opiskeluhoollon palveluihin tai, jos oppilas tarvitsee oppimisen tai koulunkäynnin tukea, hänet ohjataan opiskeluhoollon palveluihin tai tarjotaan oppimisen tai koulunkäynnin tukea.
- Opetusta häiritsevä oppilas voidaan tarvittaessa määrätä poistumaan jäljellä olevan oppitunnin ajaksi luokahuoneesta tai muusta tilasta tai koulun järjestämästä tilaisuudesta.
- Jos poistettava oppilas koettaa vastarintaa tekemällä välttää poistamisen, rehtorilla ja opettajalla on oikeus käyttää sellaisia oppilaan poistamiseksi välttämättömiä voimakeinoja, joita voidaan pitää puolustettavina oppilaan ikä ja tilanteen uhkaavuus tai vastarinnan vakavuus sekä tilanteen kokonaisarviointi huomioon ottaen. Voimakeinojen käyttäminen on viimesijainen keino.
- Toistuvissa tapauksissa, kun muut seuraamukset eivät tuo muutosta oppilaan toimintaan, myös kirjallinen varoitus voi tulla harkittavaksi.

6.9 Koulun tai toisen oppilaan omaisuuden vahingoittaminen tai sotkeminen

- Opettaja keskustelee oppilaan kanssa.
- Oppilas määrätään puhdistamaan tai järjestämään sotkemansa tai epäjärjestykseen saattamansa koulun omaisuus tai tila.
- Tarvittaessa opettaja on yhteydessä huoltajaan ja huoltajalle ilmoitetaan omaisuudelle aiheutuneesta vahingosta.
- Jos oppilaan tilanteesta herää huoli, oppilas ohjataan opiskeluhoollon palveluihin tai, jos oppilas tarvitsee oppimisen tai koulunkäynnin tukea, hänet ohjataan opiskeluhoollon palveluihin tai tarjotaan oppimisen tai koulunkäynnin tukea.
- Jos oppilas on tahallaan rikkonut, vahingoittanut tai sotkenut omaisuutta, pidetään oppilaalle kasvatuskeskustelu. Oppilaalle voidaan myös määrätä jälki-istunto.
- Toistuvissa tapauksissa, kun muut seuraamukset eivät tuo muutosta oppilaan toimintaan, myös kirjallinen varoitus voi tulla harkittavaksi.
- Tarvittaessa opetuksen järjestäjä ja huoltaja sopivat vahingonkorvauksesta. Opetuksen järjestäjä voi nostaa vahingonkorvauskanteen tuomioistuimessa.
- Jos oppilas on aiheuttanut vahingon toisen oppilaan omaisuudelle, koulu ohjaa huoltajat sopimaan keskenään vahingonkorvauksesta

[Vahingonkorvausvelvollisuus varhaiskasvatuksessa, perusopetuksessa ja toisen asteen koulutuksessa alle 18-vuotiaita koskien | Opetushallitus](#)

6.10 Päihteet

- Koulu on päihteetöntä aluetta.
- Opettajalla ja rehtorilla on oikeus ottaa tupakkatuotteet, nikotiinituotteet, vape, alkoholi ja huumeet haltuun oppilaalta.
- Jos oppilaalta löydetään päihteitä, hänelle määrätään kasvatuskeskustelu, jälki-istunto tai kirjallinen varoitus. Määräaikaista erottamista harkitaan, jos oppilas

määrätyistä kurinpitokeinoista huolimatta jatkaa epäasiallista käytöstään. Vakavissa rikkomuksissa määräaikainen erottaminen voi olla myös ensisijainen kurinpitokeino. Opettaja on aina yhteydessä huoltajaan.

- Jos oppilas koettaa vastarintaa tekemällä välttää haltuun ottamisen, rehtorilla tai opettajalla on oikeus huumeiden ja alkoholin haltuun ottamiseksi käyttää sellaisia välttämättömiä voimakeinoja, joita voidaan pitää puolustettavina oppilaan ikä ja tilanteen uhkaavuus tai vastarinnan vakavuus sekä tilanteen kokonaisarviointi huomioon ottaen. Voimakeinojen käyttäminen on viimesijainen keino.
- Opettaja tai rehtori voi tarkastaa oppilaan tavarat, oppilaan lokeron ja päällisin puolin hänen vaatteensa alkoholin ja huumeiden haltuun ottamiseksi, jos hallussapito on ilmeistä ja oppilas pyynnöstä huolimatta kieltäytyy luovuttamasta niitä tai ei luotettavasti osoita, ettei hänen hallussaan niitä ole.
- Jos oppilaan hallussa on tupakkatuotteita, nikotiinituotteita, vapea, alkoholia tai huumeita, toimitaan viranomaisohjeiden mukaisesti.
- Jos oppilaan tilanteesta herää huoli, oppilas ohjataan opiskeluhoollon palveluihin tai, jos oppilas tarvitsee oppimisen tai koulunkäynnin tukea, hänet ohjataan opiskeluhoollon palveluihin tai tarjotaan oppimisen tai koulunkäynnin tukea.

6.11 Vaaralliset esineet ja aineet

- Akuuteissa tilanteissa, jos oppilas uhkaa teräaseella tai muulla vaarallisella esineellä tai aineella tai muutoin vakavissa tilanteissa, ollaan välittömästi yhteydessä poliisiin.
- Opettajalla ja rehtorilla on oikeus ottaa teräase, kuten puukko tai muun vaarallinen esine tai aine haltuun oppilaalta.
- Jos oppilas koettaa vastarintaa tekemällä välttää haltuun ottamisen, rehtorilla tai koulun opettajalla on oikeus käyttää sellaisia välttämättömiä voimakeinoja, joita voidaan pitää puolustettavina oppilaan ikä ja tilanteen uhkaavuus tai vastarinnan vakavuus sekä tilanteen kokonaisarviointi huomioon ottaen. Voimakeinojen käyttäminen on viimesijainen keino.
- Oppilaan fyysinen rajoittaminen, esimerkiksi kiinni pitämällä tai ottamalla pois vaarallinen esine tai aine, voi tulla viimesijaisena toimenpiteenä yksittäistapauksissa kyseeseen rikoslaissa säädettyinä hätävarjeluna tai pakkotilassa sallittuna tekona. Tällöin kyse on oikeudesta puuttua tilanteeseen fyysisesti rajoittamalla, joka on kaikilla koulun toimijoilla ammattinimikkeestä riippumatta.
- Opettaja tai rehtori voi tarkastaa oppilaan tavarat, oppilaan lokeron ja päällisin puolin hänen vaatteensa, teräaseen, kuten puukon tai muun vaarallisen esineen tai aineen haltuun ottamiseksi, jos esineen tai aineen hallussapito on ilmeistä ja oppilas pyynnöstä huolimatta kieltäytyy niitä luovuttamasta tai ei luotettavasti osoita, ettei hänen hallussaan niitä ole.
- Opettaja on aina yhteydessä huoltajaan, jos oppilaan hallusta löytyy teräase kuten puukko tai muita vaarallisia esineitä tai aineita.
- Tarvittaessa tehdään ilmoitus lastensuojeluun.
- Jos oppilaan tilanteesta herää huoli, oppilas ohjataan opiskeluhoollon palveluihin tai, jos oppilas tarvitsee oppimisen tai koulunkäynnin tukea, hänet ohjataan opiskeluhoollon palveluihin tai tarjotaan oppimisen tai koulunkäynnin tukea.
- Jos oppilas tuo kouluun teräaseen, kuten puukon, tai muun vaarallisen esineen tai aineen, oppilaalle määrätään kasvatuskeskustelu tai jälki-istunto.

- Vakavassa yksittäisessä tilanteessa tai toistuvissa tapauksissa, kun muut seuraamukset eivät tuo muutosta oppilaan toimintaan, myös kirjallinen varoitus voi tulla harkittavaksi.
- Määräaikaista erottamista harkitaan, jos oppilas määrätystä kurinpitokeinoista huolimatta jatkaa epäasiallista käytöstään. Vakavissa rikkomuksissa määräaikainen erottaminen voi olla myös ensisijainen kurinpitokeino.

[Kielletyt ja vaaralliset esineet ja aineet kasvatuksessa ja koulutuksessa | Opetushallitus](#)
[Oppilaan fyysinen rajoittaminen perusopetuksessa | Opetushallitus](#)

6.12 Väkivalta ja kiusaaminen

- Akuuteissa väkivaltatilanteissa ollaan välittömästi yhteydessä poliisiin.
- Väkivaltaisesti käyttäytyvä oppilas voidaan tarvittaessa määrätä poistumaan jäljellä olevan oppitunnin ajaksi luokahuoneesta tai muusta tilasta tai koulun järjestämästä tilaisuudesta.
- Jos poistettava oppilas koettaa vastarintaa tekemällä välttää poistamisen, rehtorilla ja opettajalla on oikeus käyttää sellaisia oppilaan poistamiseksi välttämättömiä voimakeinoja, joita voidaan pitää puolustettavina oppilaan ikä ja tilanteen uhkaavuus tai vastarinnan vakavuus sekä tilanteen kokonaisarviointi huomioon ottaen. Voimakeinojen käyttäminen on viimesijainen keino.
- Oppilaan fyysinen rajoittaminen, esimerkiksi kiinni pitämällä, voi tulla viimesijaisena toimenpiteenä yksittäistapauksissa kyseeseen rikoslaissa säädettyä hätävarjeluna tai pakkotilassa sallittuna tekona. Tällöin kyse on oikeudesta puuttua tilanteeseen fyysisesti rajoittamalla, joka on kaikilla koulun toimijoilla ammattinimikkeestä riippumatta.
- Oppilaan osallistuminen opetukseen voidaan evätä enintään jäljellä olevan työpäivän ajaksi, jos on olemassa vaara, että toisen oppilaan taikka koulussa tai muussa opetustilassa työskentelevän henkilön turvallisuus kärsii oppilaan väkivaltaisen tai uhkaavan käyttäytymisen vuoksi taikka opetus tai siihen liittyvä toiminta vaikeutuu kohtuuttomasti oppilaan häiritsevän käyttäytymisen vuoksi. Oppilaan osallistuminen opetukseen voidaan edellä mainitulla perusteella evätä myös seuraavaksi työpäiväksi, mikäli opetuksen järjestäjä tarvitsee aikaa suunnitella oppilaan paluuta takaisin opetukseen ja tarjota oppilaalle oppilashuollon palveluita sekä tukea turvallista paluuta opetukseen.
- Opettaja keskustelee oppilaan kanssa kiusaamisesta ja väkivallasta ja selvittää tapahtunutta.
- Opettaja on aina yhteydessä huoltajaan.
- Jos oppilaan tilanteesta herää huoli, oppilas ohjataan opiskeluhuollon palveluihin tai, jos oppilas tarvitsee oppimisen tai koulunkäynnin tukea, hänet ohjataan opiskeluhuollon palveluihin tai tarjotaan oppimisen tai koulunkäynnin tukea.
- Väkivallasta, kuten lyömisestä, potkimisesta, tönimisestä tai nimittelystä ja kiusaamisesta, määrätään kasvatuskeskustelu tai jälki-istunto.
- Vakavasta yksittäisestä teosta tai toistuvista teoista, kun muut seuraamukset eivät tuo muutosta oppilaan toimintaan, oppilaalle määrätään kirjallinen varoitus.
- Määräaikaista erottamista harkitaan, jos oppilas määrätystä kurinpidollisista toimista huolimatta jatkaa epäasiallista käytöstään. Vakavissa rikkomuksissa määräaikainen erottaminen voi olla myös ensisijainen kurinpidollinen toimi.

[Oppilaan fyysinen rajoittaminen perusopetuksessa | Opetushallitus](#)

7.0 Menettelytavat

7.1 Kasvatuskeskustelu

- Oppilaan kanssa keskustellaan mahdollisimman pian tapahtuneen jälkeen ja hänelle varataan mahdollisuus kertoa oma näkemyksensä tapahtuneesta.
- Kasvatuskeskustelun määrää opettaja tai rehtori.
- Huoltajalle varataan tarvittaessa mahdollisuus osallistua kasvatuskeskusteluun.
- Kasvatuskeskustelusta ilmoitetaan huoltajalle.
- Kasvatuskeskustelu kirjataan.

7.2 Siivousvelvoite

- Oppilaan kanssa keskustellaan mahdollisimman pian tapahtuneen jälkeen ja hänelle varataan mahdollisuus kertoa oma näkemyksensä tapahtuneesta.
- Siivousvelvoitteen päättää opettaja tai rehtori.
- Jos oppilaalle määrätään siivousvelvoite ja tehtävä suoritetaan oppilaan työpäivän ulkopuolella, siitä ilmoitetaan huoltajalle.

7.3 Kotitehtävien teettäminen työpäivän päätyttyä

- Jos oppilaalla on toistuvasti kotitehtävät tekemättä, opettaja tai rehtori voivat määrätä oppilaan tekemään kotitehtävät koulupäivän jälkeen. Harmoniassa toimii läksykerho, johon oppilaat ohjataan tarvittaessa.
- Oppilaan kanssa keskustellaan mahdollisimman pian tapahtuneen jälkeen ja hänelle varataan aito mahdollisuus kertoa oma näkemyksensä tapahtuneesta.
- Kotitehtävien tekemisestä työpäivän jälkeen päättää opettaja tai rehtori.
- Kotitehtävien teettämisestä työpäivän jälkeen ilmoitetaan huoltajalle.
- Kotitehtävien teettäminen työpäivän päätyttyä kirjataan.

7.4 Jälki-istunto

- Oppilasta kuullaan mahdollisimman pian tapahtuneen jälkeen ja hänelle varataan aito mahdollisuus kertoa oma näkemyksensä tapahtuneesta.
- Jälki-istunnon määrää opettaja tai rehtori.
- Jälki-istunnosta ilmoitetaan huoltajalle.
- Jälki-istunto kirjataan.
- Jälki-istunnot järjestetään pääsääntöisesti kerran viikossa.

7.5 Kirjallinen varoitus

- Oppilasta kuullaan mahdollisimman pian tapahtuneen jälkeen ja hänelle varataan mahdollisuus kertoa oma näkemyksensä tapahtuneesta.
- Ennen kirjallisesta varoituksesta päättämistä varataan huoltajalle tilaisuus tulla kuulluksi.
- Kirjallisesta varoituksesta päättää rehtori.
- Kirjallisesta varoituksesta annetaan päätös.
- Oppilaalle järjestetään tarvittava opiskeluhuolto.

7.6 Määräaikainen erottaminen

- Oppilasta kuullaan mahdollisimman pian tapahtuneen jälkeen ja hänelle varataan mahdollisuus kertoa oma näkemyksensä tapahtuneesta.
- Ennen määräaikaisesta erottamisesta päättämistä varataan huoltajalle tilaisuus tulla kuulluksi.
- Määräaikaisesta erottamisesta päättää sivistyslautakunta.
- Määräaikaisesta erottamisesta annetaan päätös.
- Määräajaksi erotetun oppilaan opetus järjestetään siten, että tämä ei jää opinnoissaan jälkeen. Oppilaalle laaditaan opetussuunnitelmaan perustuva henkilökohtainen suunnitelma, jonka mukaan opetus toteutetaan ja oppimista seurataan.
- Oppilaalle järjestetään tarvittava opiskeluhoito.

7.7 Oppilaan määrääminen poistumaan

- Oppilaan määrää poistumaan opettaja tai rehtori.
- Oppilaalle järjestetään tämän ikä ja kehitystaso huomioon ottaen riittävä valvonta.
- Oppilaan määräämisestä poistumaan ilmoitetaan huoltajalle.
- Oppilaalle järjestetään tarvittaessa opiskeluhoito.
- Oppilaan määrääminen poistumaan kirjataan.

7.8 Oppilaan poistaminen luokasta tai tilasta

- Oppilaan voi poistaa luokasta tai tilasta opettaja tai rehtori.
- Jos poistettava oppilas koettaa vastarintaa tekemällä välttää poistamisen, rehtorilla ja opettajalla on yhdessä ja erikseen oikeus käyttää sellaisia oppilaan poistamiseksi välttämättömiä voimakeinoja, joita voidaan pitää puolustettavina oppilaan ikä ja tilanteen uhkaavuus tai vastarinnan vakavuus sekä tilanteen kokonaisarviointi huomioon ottaen.
- Oppilaan poistamisesta luokasta tai tilasta ilmoitetaan huoltajalle.
- Oppilaalle järjestetään tarvittaessa opiskeluhoito.
- Luokasta tai tilasta poistaminen kirjataan.

7.9 Opetukseen osallistumisen epääminen

- Rehtori voi evätä opetuksen loppupäiväksi ja seuraavan työpäivän osalta. Pidemmästä erottamisesta ja opetuksen epäämisestä päättää sivistyslautakunta.
- Oppilasta kuullaan mahdollisimman pian tapahtuneen jälkeen ja hänelle varataan mahdollisuus kertoa oma näkemyksensä tapahtuneesta.
- Ennen epäämisen päättämistä varataan huoltajalle tilaisuus tulla kuulluksi.
- Määräaikaisesta erottamisesta annetaan päätös.
- Määräajaksi erotetun oppilaan opetus järjestetään siten, että tämä ei jää opinnoissaan jälkeen. Oppilaalle laaditaan opetussuunnitelmaan perustuva henkilökohtainen suunnitelma, jonka mukaan opetus toteutetaan ja oppimista seurataan.
- Oppilaalle järjestetään tarvittava opiskeluhoito.

7.10 Esineiden tai aineiden haltuunotto

- Rehtorilla tai koulun opettajalla on oikeus ottaa haltuunsa oppilaalta kielletty esine tai aine tai sellainen esine tai aine, jolla oppilas häiritsee opetusta tai oppimista.

- Jos haltuun otettavaa esinettä tai ainetta hallussaan pitävä oppilas koettaa vastarintaa tekemällä välttää haltuun ottamisen, rehtorilla tai koulun opettajalla on oikeus käyttää sellaisia esineen tai aineen haltuun ottamiseksi välttämättömiä voimakeinoja, joita voidaan pitää puolustettavina oppilaan ikä ja tilanteen uhkaavuus tai vastarinnan vakavuus sekä tilanteen kokonaisarviointi huomioon ottaen.
- Esineiden ja aineiden haltuun ottamisesta ilmoitetaan huoltajalle.
- Oppilaalta haltuun otettu häiritsevä esine tai aine luovutetaan oppilaalle oppitunnin tai koulun tilaisuuden päättymisen jälkeen. Jos on todennäköistä, että häirintä oppitunnin jälkeen jatkuu, häirintään käytetty esine tai aine luovutetaan oppilaalle työpäivän päättyessä.
- Oppilaalta haltuun otettu tupakkatuote, alkoholi, teräase tai muu vaarallinen esine tai aine luovutetaan huoltajalle mahdollisimman pian.
- Vaaralliset esineet ja aineet, joita huoltajalla ei ole oikeutta pitää hallussa, luovutetaan poliisille. Huumeet, ampuma-aseet, aseiden osat, patruunat, ammukset ja kaasusumuttimet sekä räjähteet luovutetaan aina välittömästi poliisille.
- Ennen luovuttamista esine tai aine säilytetään lukitussa tilassa.
- Jos huoltaja ei kolmen kuukauden kuluessa nouda esinettä tai ainetta, se hävitetään.

7.11 Tavaroiden tarkastaminen

- Rehtorilla tai opettajalla on oikeus tarkastaa oppilaan tavarat, oppilaan hallinnassa olevat koulun säilytystilat ja päällisin puolin hänen vaatteensa, sellaisen kielletyn esineen tai aineen haltuun ottamiseksi, jolla voidaan vaarantaa omaa tai toisen turvallisuutta, jos tällaisen esineen tai aineen hallussapito on ilmeistä.
- Oppilaalle ilmoitetaan tarkastuksen syy.
- Tarkastajan tulee olla oppilaan kanssa samaa sukupuolta. Tarkastuksessa tulee olla läsnä tarkastajan lisäksi toinen täysi-ikäinen koulun henkilökuntaan kuuluva. Oppilaan pyynnöstä tarkastuksessa tulee olla läsnä hänen valitsemansa koulun henkilökuntaan kuuluva, jos tämä on saatavilla. Tarkastuksen suorittamistavasta voidaan kuitenkin poiketa, jos se on asian kiireellinen luonne huomioon ottaen turvallisuuden kannalta ehdottoman välttämätöntä.
- Tavaroiden tarkastaminen on toteutettava mahdollisimman turvallisesti. Toimenpiteellä ei saa puuttua oppilaan henkilökohtaiseen koskemattomuuteen ja yksityisyyteen enempää kuin on välttämätöntä opiskelurauhan ja turvallisuuden varmistamiseksi. Oppilaan tarkastuksessa on noudatettava olosuhteiden edellyttämää hienotunteisuutta.
- Tavaroiden tarkastamisesta ilmoitetaan huoltajalle.

8.0 Suunnitelmasta tiedottaminen ja yhteistyö

- Suunnitelmasta, järjestyssäännöistä ja laissa säädetyistä kasvatuksellisista ja kurinpidollisesti toimista sekä turvaamistoimenpiteistä tiedotetaan koulun henkilökuntaa, oppilaita ja huoltajia.
- Uusi henkilökunta perehdytetään ja suunnitelma käydään lukuvuoden alussa läpi henkilökunnan kanssa.
- Huoltajien kanssa tehdään yhteistyötä kasvatuksellisia ja kurinpidollisia toimia määrättäessä.

- Koulu tekee yhteistyötä eri viranomaistahojen kuten opiskeluhuoltopalvelujen, lastensuojelun, sosiaalihuollon, nuorisotyön ja poliisin kanssa.

9.0 Seuranta

- Koulussa seurataan kasvatuksellisten toimien, kurinpitokeinojen ja turvaamistoimien käyttämistä ja niihin liittyviä menettelytapoja koskevan suunnitelman toteutumista. Lisäksi koulussa seurataan ja tarkastellaan suunnitelmaa lukuvuosittain. Tarvittaessa suunnitelmaa päivitetään.

